

До
Председателя на научно жури,
Определен с Протокол № 1 / 09.03.2023

Приложено представям: **РЕЦЕНЗИЯ**

ОТНОСНО: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Д-р Светомир Севдалинов Чакъров на тема: „ РОЛЯ НА КТ И МР ЕНТЕРОКОЛОГРАФИЯ ЗА ДИАГНОСТИКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ ПРИ БОЛЕСТ НА КРОН ”

Медицински университет „Проф. Д-р П. Стоянов“ – Варна
Катедра „Образна диагностика, интервенционална рентгенология и лъчелечение“, Факултет „Медицина“
Клиника по Образна диагностика, УМБАЛ „ Света Марина” - Варна

Професионално направление – 7.1. „Медицина” от област на висше образование 7.Здравеопазване и спорт

ФОРМА НА ДОКТОРАНТУРА – редовна
Научен ръководител: доц. Д-р Радослав Георгиев, д.м

Рецензент: Проф. Д-р Начко Илиев Тоцев, д.м. - ръководител катедра „Образна диагностика и лъчелечение” - МУ-Плевен

УМБАЛ „ Света Марина „ - Плевен, Западна индустриална зона,
ул. „ Българска авиация“ 88
Email:nitotsev@gmail.com
GSM: 359888921580

Получих всички необходими документи на хартиен и електронен носител в срок. Нямам конфликт на интереси и не съм установил данни за плагиатство.

Рецензията е съставена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

1. Кратки професионално-биографични данни за докторанта

Д-р Светомир Севдалинов Чакъров завършва висше образование медицина на Медицинския факултет на Медицински университет на гр. Варна през 2011г. От 10.2011г. До 09. 2012 г. работи в Отделението по Образна диагностика към МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ гр. Кърджали, а от 10.2012 и към настоящия момент работи в Клиниката по Образна диагностика към УМБАЛ „Света Марина“ гр. Варна. Придобива специалност Образна диагностика 01. 2018г. От 01. 2020 г. е зачислен като редовен докторант към катедра по „Образна диагностика, интервенционална рентгенология и лъчелечение“ към МУ Варна, а от септември 2021г асистент във висше училище в УС „Рентгенов лаборант“ на МК към МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна.

Членува в:

Българска асоциация по радиология (БАР)

European Society of Radiology (ESR)

Български лекарски съюз (БЛС)

След успешно изпълнение на предвидения индивидуален план за обучение и научноизследователска работа, докторантът е отчислен с право на защита със заповед на Ректора № Р – 109-169/28.02.2023 г.

2. Общо описание на дисертацията и на представените материали

Дисертационният труд на д-р Светомир Чакъров е написан с ясен, стегнат стил. Отделните части са с добра последователност и свързаност помежду си. Съдържа 141 страници, разпределени в следните раздели: въведение, литературен обзор, цели и задачи на дисертацията, методика и организация на изследването, резултати и обсъждане, заключение, изводи, приноси и библиография. В труда са включени 9 таблици и 49 фигури.

Таблиците и графиките са добре онагледени. Обсъдени са 190 литературни източника, от които 4 на кирилица и 186 на латиница.

Литературния обзор е разгледан в 47 страници.

Продължителност на изследването – 5 години (2017 - 2022 г.). Общ брой пациенти е 194. Включени са само пациенти хоспитализирани в УМБАЛ „Св. Марина“ с хистологично доказана болест на Крон. Разглеждат се само КТ и МР, които са извършени по протокол за КТ ентероколография и МР ентероколография. По време на този период пациентите имат различен брой хоспитализации и съответно изследвания, които са разпредели по визити. Броя на визитите е шест. Общ брой на извършените образни изследвания е 446 - 386 КТЕ и 60 МРЕ. Освен образните изследвания се разглеждат лабораторни и клинични показатели които са налични за съответната хоспитализация, а именно – С-реактивен протеин, фекален калпротектин (ФКП), Crohn's Disease Activity Index (CDAI), качество на живот (изчислен посредством IBDQ въпросник) и хистологични резултати с данни за активност.

Обработката на данните е извършена с памет на математическо-статистическа програма SPSS v 20 и Jamovi 2.3.24.

3. Цел на дисертацията и актуалност на тематиката

Тема на дисертационния труд е актуална и отразява тенденциите в развитието на световната медицинска практика и в частност на образната диагностика в посока персонализирана медицина и индивидуален подход в подборът на образни модалности при болестта на Крон. Образните методи, които са използвани са компютърна томография и магнитно-резонансната томография.

Цел на дисертационния труд: Да се изследват промените при КТ и МР ентокологграфия при болест на Крон и да се определи тяхната роля при диагностицирането и проследяването на болестта.

Целта на проучването е дефинирана ясно. Основните задачи в дисертационния труд са формулирани добре и отговарят на поставената цел. Собствените резултати от проучването са описани изчерпателно и коректно, така че са достатъчни за изпълнението на поставените задачи. Използваните статистически методи са достатъчно адекватни и с добър анализ на надеждността. Дисертантът показва много умела способност за сравнителен анализ и оценка.

В дискусията авторът дефинира собствените заключения от резултатите и очертава приноса на дисертацията в изследваната област, което отразява задълбочената подготовка, постигната в процеса на разработката.

Внимателно и точно са дефинирани изводите от собствените резултати, изведени от обширен материал.

Резултатите и обсъждането са изложени в 40 страници за представеното им са използвани таблици, фигури и статистически анализ.

4. Структуриране на дисертационния труд

Дисертационният труд е разделен логически на няколко части, първата от които е литературен обзор. В него е включена информация за епидемиологията, етиологията, хистологията и анатомията на това хронично социалнозначимо заболяване, с хронично-рецидивиращ и деструктивен ход в развитието си. Особено внимание е обърнато на множеството рискови фактори, а именно: тютюнопушене, генетични, фактори от околната среда, употребата на нестероидни противовъзпалителни медикаменти и други. Дискутират се съвременните възможности за терапия на заболяването – консервативен и хирургичен метод.

На последно място са описани образните методи - компютърна ентероколография (КТЕ) и магнитно резонансна ентероколография (МРЕ) при поставяне на диагнозата, като е подчертана тяхната изключително важна роля при проследяване на ефекта от лечението.

Авторефератът е структуриран съгласно изискванията, добре онагледен и напълно отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. Дава много добра, точна и ясна представа за научната разработка, изводите и приносите на автора.

Използваните методи за идентифициране на образно дефинираните маркери в изследваната извадка и връзките им с определено дефинираните маркери и преживяемостта на пациента са добре описани и онагледени с достатъчно фигури.

Статистическият анализ е добре описан и логически структуриран.

Д-р Светомир Чакъров е направил точно и ясно 9 извода от собствените проучвания. Отговорно и критично анализира използваните методи за идентифициране на образно дефинираните маркери в изследваната извадка и връзките им с определено дефинираните маркери и преживяемостта на пациента. Резултатите от проучването отговарят на публикуваните данни в литературата.

5. Приноси на дисертационния труд

Приносите са разделени в три групи: научни приноси с оригинален характер - 4, научни приноси с потвърдителен характер - 5, научни приноси с практическа стойност - 3.

Представени са 12 приноса, отразявайки крайните резултати на дисертационния.

За първи път в България се извършва мащабно проучване, базирано на образнодиагностичните характеристики, насочени към локалните изяви при болеста на Крон. Доказват се важни корелационни зависимости между отделните фактори -Lemann index и IBDQ.

Изработен е примерен протокол за подготовка и изследвана на пациенти с болест на Крон с КТЕ и МРЕ според световните препоръки.

Бъдещи насоки са проучване на ролята на образните маркери като прогностични фактори.

Приемам формулираните 12 приноса от дисертацията, които са безспорни.

6. Научни публикации по темата на дисертацията

Научната продукция на Д-р Чакъров, свързана с настоящия труд включва - 3 броя пълнотекстови публикации.

Резултатите от научното изследване са публикувани в три пълнотекстови публикации. Една в реферирано списание :Чакъров Св., Георгиев Р., Вълчев Г, Балев Б, Банова С., **Болест на Крон – промени в чревната стена при КТ ентерография и МР ентерография.**

(Рентгенология и Радиология 2022, брой 3) и две в не реферирани:

1.Чакъров Св. **Абсцеси при пациенти с болест на Крон – гледната точка на рентгенолога.** (Варненски медицински форум, т. 11, 2022, брой 1)

2. Чакъров Св., Георгиев Р., Вълчев Г., Атанасова Ан., Йорданова М., Мавродинова Ст., Костова Е. **Болест на Крон – последни диагностични техники.**(Варненски медицински форум, т. 11, 2022, приложение 2).

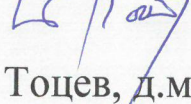
7. Заключение:

Д-р Светомир ЧАКЪРОВ познава много добре състоянието на проблема, не само теоретично, но и като изграден специалист по Образна диагностика, което му дава възможност за насочено практическо приложение на получените резултати. Има аналитичният подход при оценка на литературната информация. Овладел е и може да прилага успешно и самостоятелно методите на научното изследване. Използва умело широк набор статистически методи. Показва много добра професионална подготовка и владее на материала, което му дава възможност да изведе значими изводи за научната и клиничната практика. Има достатъчно публикации и научна активност, свързана с дисертацията.

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на Закона и Правилника за присъждане на образователна и научна степен „доктор” .

Това ми дава основание, с пълна убеденост да гласувам положително и да предложа на уважаемите членове на Научното жури, определено със заповед на Ректора на МУ – Варна, да гласуват с **ПОЛОЖИТЕЛЕН ВОТ** за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на **Д-р Светомир Севдалинов Чакъров** за представения дисертационен труд на тема: **„ РОЛЯ НА КТ И МР ЕНТЕРОКОЛОГРАФИЯ ЗА ДИАГНОСТИКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ ПРИ БОЛЕСТ НА КРОН ”**

09.05.2023 г.
Плевен

Изготвил рецензията:
(проф. д-р Начко Тоцев, д.м.)